



Siviilipalveluslain muutostarpeita selvittävä työryhmä

Määräpäivä: 3.11.2017

NIMEÄMISPYYNTÖ

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa työryhmän selvittämään siviilipalveluslain (1144/2007) muutostarpeita.

Työryhmään nimetään edustus siviilipalveluskeskuksesta, asevelvollisuuslaissa (1438/2007) tarkoitetun palveluksen järjestämisestä huolehtivista viranomaisista, oikeusministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja sisäministeriöstä sekä siviilipalvelusvelvollisia ja varusmiehiä edustavista järjestöistä. Työryhmän puheenjohtaja ja sihteeri nimetään työ- ja elinkeinoministeriöstä.

Työryhmän asettamiseksi työ- ja elinkeinoministeriö pyytää

- oikeusministeriötä;
- opetus- ja kulttuuriministeriötä;
- puolustusministeriötä;
- sisäministeriötä;
- pääesikuntaa;
- siviilipalveluskeskusta;
- Aseistakieltäytyjäliittoa; ja
- Varusmiesliittoa

nimeämään jäsenensä ja varajäsenensä siviilipalveluslain muutostarpeita selvittävään työryhmään.

Ehdotuksissa tulee esittää sekä nais- että miesjäseniä, sillä työryhmän kokoonpanon tulee täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4a §:n säännös, jonka mukaan molempia sukupuolia tulee olla edustettuina vähintään neljäkymmentä prosenttia.

Ehdotukset tulee toimittaa 3.11.2017 mennessä sähköisesti osoitteisiin kirjaamo@tem.fi sekä kopiona osoitteisiin sami.teravainen@tem.fi ja elli.nieminen@tem.fi.

Tausta

Puolustusministeriö on tehnyt 27.3.2017 työ- ja elinkeinoministeriölle siviilipalveluksen kehittämistä koskevan aloitteen. Aloite sisältää seuraavat kehittämissuositukset:

- pidennetään täydennyspalvelusaikaa nykyisestä viidestä päivästä esimerkiksi kymmeneen päivään;
- mahdollistetaan paluu reserviin vielä täydennyspalveluskoulutuksen aloittamisen jälkeen, esimerkiksi kahden vuorokauden kuluessa koulutuksen alkamisesta;
- samantyyppisesti mahdollistetaan asevelvollisen paluu suorittamaan varusmiespalvelusta jo alkaneenkin siviilipalveluksen puolelta;
- mahdollistetaan paluu reserviin myös yli 28-vuotiaille;
- muutetaan siviilipalveluslain 8 §:ää siten, että siviilipalveluspaikkana voi toimia kokonaisturvallisuuden kannalta hyödyllinen valtion viranomainen tai liikelaitos.

Siviilipalvelus

Perustuslain 127 §:n 2 momentin mukaan oikeudesta saada vakaumukseen perusteella vapautus osallistumisesta sotilaalliseen maanpuolustukseen säädetään lailla. Siviilipalveluslain 1 §:n 2 momentin mukaan asevelvollinen, jonka vakaumukseen perustuvat syyt estävät häntä suorittamasta asevelvollisuuslaissa (1438/2007) säädettyä palvelusta, vapautetaan sen suorittamisesta ja määrätään suorittamaan siviilipalvelusta. Siviilipalveluksen suorittaa vuosittain 1400 - 1600 miestä.

Siviilipalvelukseen kuuluu normaalioloissa siviilipalveluskeskuksessa suoritettava 4 viikon peruskoulutusjakso, yhteiskunnalle hyödyllinen siviililuonteinen työpalvelu ja, hakeuduttaessa puolustusvoimien reservistä siviilipalvelukseen, täydennyspalvelus. Työpalvelu suoritetaan siviilipalveluskeskuksen hyväksymissä palvelupaikoissa, joita siviilipalveluslain 8 §:n mukaan voivat siviilipalveluskeskuksen lisäksi olla:

- 1) valtion viranomainen tai liikelaitos, valtion itsenäinen julkisoikeudellinen laitos tai julkisoikeudellinen yhdistys;
- 2) kunnan viranomainen;
- 3) uskonnonvapauslain (453/2003) 2 §:ssä tarkoitettu uskonnollinen yhdyskunta tai sen seurakunta;
- 4) yleishyödyllistä toimintaa harjoittava yksityisoikeudellinen yhteisö, yhdistys tai säätiö.

Varusmiespalveluksen suorittanut voi siirtyä puolustusvoimien reservistä siviilipalvelusvelvolliseksi hakemalla täydennyspalvelukseen. Siviilipalveluslain 58 §:n 3 momentin mukaan täydennyspalvelusaika on enintään neljäkymmentä päivää. Täydennyspalveluksen vähimmäiskesto, sisältöä tai toteutustapaa ei ole laissa säädetty tarkemmin, vaan siviilipalveluskeskuksella on harkintavalta palveluksen käytännön järjestelyjen suhteen. Vuosina 2015 ja 2016 täydennyspalvelukseen on hakenut noin 700 - 1000 asevelvollista. Täydennyspalvelus suoritetaan pääsääntöisesti siviilipalveluskeskuksessa annettavana viiden päivän koulutuksena.

Siviilipalveluslain 100 §:ssä säädetään hakeutumisesta siviilipalveluksesta asevelvollisuuslain mukaiseen palvelukseen. Pykälän 1 momentin mukaan siviilipalvelusvelvollisen, joka haluaa siirtyä suorittamaan asevelvollisuuslain mukaista palvelusta, on haettava tätä kirjallisesti siviilipalveluskeskukselta. Hakemus on viipymättä hyväksyttävä, jos siinä ilmoitetaan, ettei siviilipalveluslain 1 §:ssä tarkoitettu vakaumus enää estä asevelvollisuuslain mukaisen palveluksen suorittamista ja jos siviilipalvelusvelvollista ei ole aikaisemmin vastaavan hakemuksen perusteella hyväksytty siviilipalveluksesta asevelvollisuuslain mukaiseen palvelukseen. Hakemusta ei saa tehdä enää siviilipalveluksen aloittamisen jälkeen eikä sen vuoden päätyttyä, jona siviilipalvelusvelvollinen on täyttänyt 28 vuotta.

Toimeksianto

Työryhmän tehtävänä on

- selvittää, mitä vaikutuksia edellä mainittujen puolustusministeriön kehittämis ehdotusten toteuttamisella olisi siviilipalvelusjärjestelmälle;
- arvioida kehittämis ehdotuksia perustuslain 127 §:n 2 momenttiin perustuvan siviilipalvelukseen hakeutumisen edellytyksenä olevan vakaumuksen näkökulmasta;
- arvioida kehittämis ehdotusten vaikutuksia ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulupolitiikan näkökulmasta, huomioiden erityisesti tavoitteet nopeuttaa siirtymistä työelämään;
- arvioida kehittämis ehdotuksia siviilipalvelusjärjestelmän tarkoituksenmukaisen kehittämisen ja siviilipalvelus- ja täydennyspalvelusvelvollisille annettavan koulutuksen näkökulmasta;
- arvioida täydennyspalveluskoulutuksen tavoitteita ja sisältöä, erityisesti kokonaisturvallisuuden näkökulmat huomioiden;
- arvioida siviilipalvelusvelvollisten työpalvelun suorittamismahdollisuudet kokonais- ja sisäistä turvallisuutta hyödyttävissä tehtävissä;
- arvioida ehdotusten toteuttamisen kustannusvaikutukset siviilipalveluksen toimenpanoon ja siviilipalveluskeskuksen toimintamenoihin sekä muut vaikutukset viranomaistoimintaan.

Työryhmän tehtävä on valmistella puolustusministeriön ehdotuksen johdosta tarpeelliseksi katsomansa muutosehdotukset siviilipalveluslakiin.

Työryhmä voi työssään ottaa huomioon myös muut havaitsemansa siviilipalveluslainsäädännön kehittämistarpeet ja, katsoessaan muutokset tarpeelliseksi, valmistella näitä koskevat säädösehdotukset.

Työryhmä voi työnsä aikana kuulla työryhmän ulkopuolisia asiantuntijoita.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 13.11.2017 - 31.5.2018.

Lisätiedot

Sami Teräväinen, sami.teravainen@tem.fi, p. 029 50 60088.



Pekka Timonen
osastopäällikkö



Sami Teräväinen
hallitussihteeri

LIITTEET

Puolustusministeriön ehdotus siviilipalveluksen kehittämiseksi

JAKELU

OKM
OM
PLM
SM
Pääesikunta
Siviilipalveluskeskus
Aseistakieltäytyjäliitto
Varusmiesliitto

TIEDOKSI

Juha Halttunen / TEM
Tarja Kröger / TEM
Elli Nieminen / TEM
Mikko Reijonen / siviilipalveluskeskus
Janne Torvinen / PLM
Vesa Tohkanen / pääesikunta